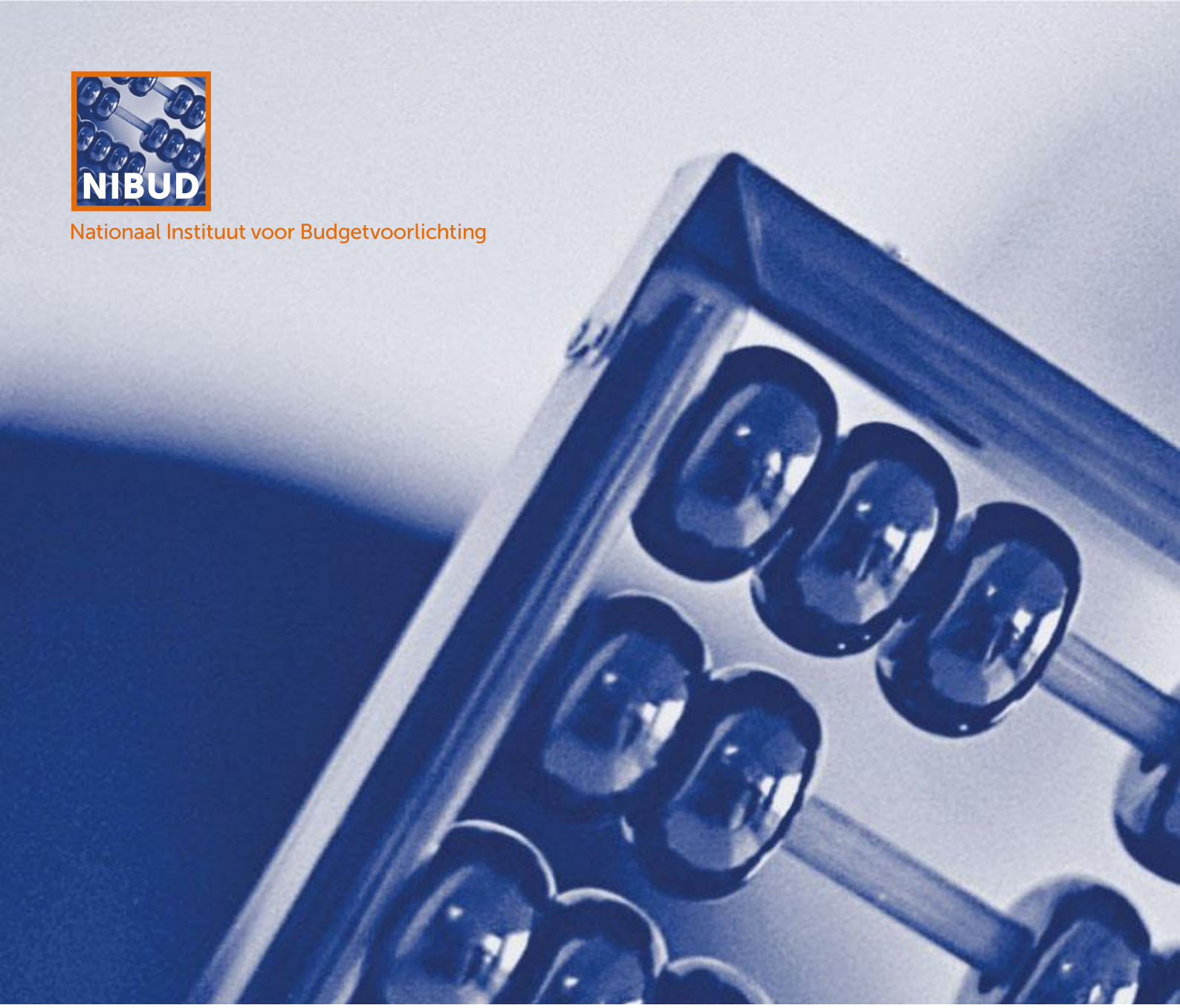

NIBUD

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

Koopkracht coalitieakkoord

Berekeningen n.a.v. coalitieakkoord Rutte-IV

Jasja Bos, Marcel Warnaar, Marjan Verberk

Koopkracht coalitieakkoord

Berekeningen n.a.v. coalitieakkoord Rutte-IV

Auteurs
Jasja Bos
Marcel Warnaar
Marjan Verberk

Nibud, februari 2022
In opdracht van Tweede Kamer

Inhoud

Inhoud

Samenvatting 3

1. Inleiding 5
1.1 Leeswijzer 5

2. Methode 6
2.1 De berekeningen 6
2.2 Wat is koopkracht? 6
2.3 Waarom de periode 2022-2025? 7
2.4 Waarom deze voorbeeldhuishoudens? 7
2.5 Meegenomen maatregelen 8
2.6 Niet meegenomen maatregelen 9

3. Uitkomsten koopkracht 2022-2025 11

4. Aanvullende analyses 17
4.1 Veranderingen in de kosten van kinderopvang 17
4.2 Veranderingen in de huurtoeslag 18
4.3 Huishouden met minimumloon 19
4.4 Huishouden met een Wajong-uitkering 20
4.5 Huishouden met een AOW-uitkering 20

Bijlage 1 | Koopkrachtverandering inclusief woonlasten 22

Bijlage 2 | Koopkrachtverandering exclusief woonlasten 25

Samenvatting

Het Nibud heeft in opdracht van de Tweede Kamer berekend hoe de koopkracht van huishoudens zich zal ontwikkelen in de periode 2022-2025 als gevolg van de voorgenomen plannen in het coalitieakkoord van kabinet Rutte IV. Dat is gedaan door voor een groot aantal voorbeeldhuishoudens de statische koopkrachtontwikkeling te berekenen. Statisch wil zeggen dat er niks in het huishouden verandert.

Uit de berekeningen blijkt dat de koopkracht over in de periode 2022-2025 gemiddeld een half procent stijgt. Wel zijn er verschillen tussen de koopkrachtontwikkeling van verschillende groepen. Dat wordt voor een groot deel veroorzaakt door de voorgenomen veranderingen in de huurtoeslag.
Voorbeeldhuishoudens met minimumloon of een werkloosheids- of arbeidsongeschiktheidsuitkering gaan er op vooruit, terwijl veel voorbeeldhuishoudens van gepensioneerden met een klein aanvullend pensioen en zelfstandigen er juist op achteruit gaan.

Werkenden in loondienst zien over het algemeen hun koopkracht stijgen. Alleenstaanden met een inkomen rond het minimumloon gaan er van alle voorbeeldhuishoudens het meest op vooruit, tussen de 5,5 en 7 procent. Hoe hoger het inkomen hoe kleiner de koopkrachtstijging. Dit wordt veroorzaakt door het hogere afbouwpercentage van de arbeidskorting.
De voorbeeldhuishoudens van alleenstaande ouders blijven wat achter op alleenstaanden door de verandering in de huurtoeslag. Zij hebben over het algemeen een wat duurdere huurwoning waardoor zij minder huurtoeslag ontvangen. Daarnaast stijgt de kinderbijslag beperkt.

De koopkrachtverandering van bijstandsgerechtigden is erg afhankelijk van de woonsituatie. Ondanks de beperking van de verhoging van de bijstandsuitkering, is die stijging groter dan de verwachte stijging van de inflatie. Door veranderingen in de regels van de huurtoeslag zien huishoudens met een lagere huur hun koopkracht behoorlijk toenemen en huishoudens met een hogere huur hun koopkracht behoorlijk afnemen.

Gepensioneerden met alleen een AOW-uitkering zien hun koopkracht nauwelijks toenemen. Bij een hoger aanvullend pensioen zijn er koopkrachtdalingen zichtbaar. Het minimumloon wordt met een extra percentage van 7,5 procent verhoogd, maar in het coalitieakkoord is opgenomen dat de netto-netto koppeling van deze extra verhoging voor de AOW wordt losgelaten. Gepensioneerden betalen over het algemeen minder belasting, waardoor zij de hogere ouderenkorting die daar tegenover staat lang niet altijd kunnen verzilveren. In sommige gevallen kunnen AOW’ers in 2025 maandelijks rond de 100 euro aan heffingskortingen niet verzilveren. Dit speelt vooral bij mensen die enkel AOW hebben. Gepensioneerden met een aanvullend pensioen worden daarnaast ook geraakt door de beperkte indexatie van de aanvullende pensioenen. Deze blijft naar verwachting ver achter bij de verwachte inflatie. Mogelijke effecten van een nieuw pensioenstelsel zijn niet meegenomen in de berekeningen.

Ook zelfstandigen zien hun koopkracht dalen. De zelfstandigenaftrek gaat in drie jaar tijd flink omlaag. De compensatie via de verhoging van de arbeidskorting dekt niet volledig de verlaging van de zelfstandigenaftrek. In 2025 kan de koopkrachtdaling oplopen tot bijna 80 euro per maand voor huishoudens waarin beide partners als zelfstandige werkzaam zijn.

De voorbeeldhuishoudens voor paren met kinderen gaan er over het algemeen ook op vooruit, maar wel minder dan paren zonder kinderen. Dit komt door een achterblijvende indexatie van de kinderbijslag. Als er sprake is van een minstverdienende partner met een inkomen lager dan of rond het minimumloon is de koopkrachtstijging lager dan wanneer het inkomen van de minstverdienende partner wat hoger ligt. Dit wordt veroorzaakt door een verzilveringsprobleem. Alleenstaande ouders hebben vanwege het verzilveringsprobleem te maken met een daling van de koopkracht. Huishoudens met een hoog inkomen ervaren ook een koopkrachtdaling. Dit komt door de verdere beperking van de hypotheekrenteaftrek.

De voorgenomen veranderingen in de kinderopvangtoeslag zijn niet verwerkt in de koopkrachtberekeningen voor de voorbeeldhuishoudens. De generieke verhoging van de kinderopvangtoeslag naar 95 procent, zorgt ervoor dat de eigen betaling voor kinderopvang voor huishoudens met een hoog inkomen fors daalt.

De halvering van de jonggehandicaptenkorting zorgt ervoor dat de koopkracht van jonggehandicapten weliswaar stijgt, maar achterblijft bij de koopkrachtveranderingen van werkenden die het minimumloon verdienen zonder jonggehandicaptenkorting.

1. Inleiding

Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) is een onafhankelijke stichting die informeert en adviseert over de financiën van huishoudens. Al sinds 1979 onderzoekt het Nibud hoe mensen met geld omgaan. Het voorkomen van geldproblemen is ons doel. Het Nibud doet, verzamelt en combineert onderzoek naar financieel gedrag en bestedingspatronen en vertaalt deze naar bruikbare adviezen en toepassingen. Wij zorgen voor een onafhankelijke kijk op hoe mensen met geld omgaan en laten zien wat financieel gezien mogelijk is.

Iedereen in Nederland zijn geldzaken in balans, nu en in de toekomst, dat heeft het Nibud voor ogen. Onze visie is een Nederland zonder geldproblemen waarbij er door iedereen (professional en consument) rekening wordt gehouden met de financiële mogelijkheden van mensen en hoe zij met hun geld omgaan. Het Nibud werkt er dagelijks aan deze kennis te verkrijgen, te vertalen en te verspreiden en daarmee mensen te helpen.

Om mensen voor te bereiden op een toekomstige financiële situatie, maakt het Nibud al geruime tijd koopkrachtberekeningen voor een aantal herkenbare huishoudens. Dit gebeurt op Prinsjesdag, wanneer de kabinetsvoorstellen van het komende jaar bekend worden, en in januari, wanneer nieuwe regelgeving ingaat en veel huishoudens plannen maken voor het komende jaar.

De koopkrachtberekeningen bevatten zo veel mogelijk de relevante factoren die van invloed zijn op inkomsten en uitgaven van het betreffende huishouden, zodat men de totale effecten op de huishoudportemonnee in samenhang kan bekijken.

De Tweede Kamer heeft het Nibud gevraagd om een analyse te maken van de inkomens- en koopkrachtgevolgen van de plannen die het kabinet-Rutte IV heeft omschreven in het coalitieakkoord en de Startnota. Hiertoe heeft het Nibud voor dezelfde voorbeelden als op Prinsjesdag de koopkrachtmutatie berekend over de periode 2022-2025.

De aannames over de plannen en de economische situatie die gemaakt zijn om deze berekeningen te maken, zijn in overeenstemming met die het Centraal Planbureau (CPB) heeft gebruikt in zijn doorrekening van het coalitieakkoord.

Wij danken de medewerkers van het CPB en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor hun medewerking aan dit rapport.

1.1 Leeswijzer

In dit rapport presenteren we de koopkrachtontwikkeling 2022-2025 voor ruim honderd voorbeeldhuishoudens. Na een beschrijving van de methode in hoofdstuk 2, staan in hoofdstuk 3 de uitkomsten met een toelichting erop. In hoofdstuk 4 gaan we op een aantal aspecten dieper in. Zo wordt inzichtelijk wat het effect is als een individueel huishouden afwijkt van de standaardsituatie en daardoor met een specifieke maatregel uit het coalitieakkoord te maken krijgt.

2. Methode

2.1 De berekeningen

De Tweede Kamer heeft het Nibud gevraagd om berekeningen te maken naar aanleiding van het coalitieakkoord van het kabinet-Rutte IV.

De aannames over de plannen en de economische situatie die gemaakt zijn om deze berekeningen te maken, zijn in overeenstemming met de aannames die het Centraal Planbureau (CPB) heeft gebruikt in zijn doorrekening van het coalitieakkoord.

De uitkomsten van deze berekeningen hebben een hoogst theoretisch karakter. Dit komt aan de ene kant door de lange termijn waarvoor de berekeningen gemaakt worden. De ramingen voor bijvoorbeeld loon- en prijsstijgingen zijn over een periode van drie jaar per definitie onzeker.

De inflatieraming van het CPB is mede gebaseerd op de schatting van DNB uit december. Inmiddels komen er steeds meer aanwijzingen dat de inflatie langduriger hoog kan uitvallen dan toen geraamd. Dit heeft uiteraard gevolgen voor de uitkomsten van de berekeningen. De kans is dan ook zeker aanwezig, dat de uitkomsten een te rooskleurig beeld voor de koopkrachtontwikkeling voor de komende jaren geven.

Daarnaast zijn veel plannen uit het coalitieakkoord nog niet tot in detail uitgewerkt. We presenteren de uitkomsten dan ook niet op de euro nauwkeurig, maar in klassen van een half procent en 25 euro per maand.

2.2 Wat is koopkracht?

Koopkracht is de waarde van het pakket aan goederen en diensten dat iemand met een bepaald inkomen kan aanschaffen. In de discussie gaat het meestal niet om het koopkrachtniveau, maar om de koopkrachtontwikkeling. Dat wil zeggen het verschil tussen de ontwikkeling in het besteedbaar inkomen en de prijsontwikkeling van de uitgaven die van dat besteedbaar inkomen moeten worden gedaan. Wanneer het besteedbaar inkomen meer stijgt dan de prijsontwikkeling van de uitgaven, stijgt de koopkracht. Omgekeerd, wanneer de uitgaven sneller in prijs stijgen dan het besteedbaar inkomen stijgt, daalt de koopkracht.

De koopkrachtontwikkeling over de gehele periode drukken we uit in euro's en in procenten (ten opzichte van het besteedbaar inkomen van het oorspronkelijke jaar).

Omdat een huishouden niet elk jaar dezelfde samenstelling en inkomsten heeft, en zeker niet precies dezelfde producten en diensten aanschaft, moet een aantal aannames gemaakt worden om betekenisvolle koopkrachtverschillen te kunnen berekenen.

Bij deze berekeningen gaan we ervan uit dat het huishouden niet van samenstelling verandert en geen andere arbeidssituatie krijgt. Ook houden we geen rekening met het ouder worden van personen in het huishouden. In de praktijk worden kinderen ouder en kan een volwassene bijvoorbeeld de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Door de relatief lange periode waarover we kijken, zal de aanname dat de samenstelling en arbeidspositie van huishoudens niet verandert in de tijd, voor veel huishoudens gedurende de komende periode niet opgaan.

Daarnaast gaan we ervan uit dat elk huishouden zijn uitgaven doet in dezelfde verhouding als die gehanteerd wordt bij het berekenen van de inflatie. Door die laatste aanname kan het verwachte inflatiecijfer gebruikt worden om de prijsontwikkeling van de uitgaven voor de periode tot 2025 te schatten.

In werkelijkheid kan er van alles gebeuren in een huishouden. Promotie, veranderen van baan, (gedeeltelijk) stoppen met werken en gezinsuitbreiding zijn enkele gebeurtenissen die van veel grotere invloed zijn op het besteedbare inkomen van huishoudens dan veranderingen in fiscale maatregelen.

2.3 Waarom de periode 2022-2025?

We vergelijken de feitelijke situatie van 2022 met de uiteindelijke verwachte situatie van 2025. Vanwege de herkenbaarheid, gaan we uit van de huidige situatie. Dat is immers de situatie die mensen kennen. Voor de situatie van 2025 is gekozen, omdat daar de regeerperiode van het kabinet-Rutte IV eindigt.
De uiteindelijke situatie voor 2025 wordt door tal van factoren bepaald. Te onderscheiden zijn:

- Factoren waarop het kabinet nauwelijks invloed heeft, zoals loon- en prijsstijgingen en de indexering van aanvullende pensioenen;
- Eerder ingezet beleid, dat in de komende jaren zijn uitwerking heeft, zoals de beperking van de aftrekbaarheid van bepaalde aftrekposten;
- Beleid dat het kabinet-Rutte III nog heeft voorgesteld voor 2022;
- Plannen van het nieuwe kabinet op basis van het coalitieakkoord.

Bij de berekeningen in dit rapport wordt geen onderscheid gemaakt welk van deze factoren welke koopkrachteffecten veroorzaken. We vergelijken alleen de feitelijke situaties van de huishoudens, waarin het totale effect van alle maatregelen is meegenomen.

We gaan uit van het beleid dat in 2025 is ingevoerd, en maken daarbij geen onderscheid in maatregelen die in de afzonderlijke jaren tussen 2022 en 2025 worden genomen. Het Nibud zal in de tussenliggende jaren steeds de koopkrachtontwikkeling per jaar blijven onderzoeken.

2.4 Waarom deze voorbeeldhuishoudens?

Sinds 2006 berekent het Nibud jaarlijks de koopkrachteffecten voor ongeveer honderd huishoudens. Deze huishoudens zijn een dwarsdoorsnede van de leef- en arbeidssituaties van Nederlanders. Het zijn representanten van grotere groepen Nederlandse huishoudens. Bij de samenstelling van deze dwarsdoorsnede is gebruik gemaakt van de verdeling van huishoudens op basis van CBS registerdata. Bij een deel van de voorbeeldhuishoudens gaan we ervan uit dat zij in een huurwoning leven, bij de andere voorbeeldhuishoudens nemen we aan dat ze een eigen woning met hypotheek hebben. Op basis van CBS microdata is gekeken of huishoudens met een bepaald inkomen en een bepaalde gezinssamenstelling in meerderheid huren of kopen. Bij eigenaar-bewoners is vervolgens de mediane woningwaarde en het mediane hypotheekbedrag gespecificeerd. Bij huishoudens met een huurwoning is uitgegaan van het mediane huurbedrag bij de verschillende huishoudtypen.

Er zijn ook voorbeelden uitgewerkt van zelfstandig ondernemers. De inkomsten van veel ondernemers verschillen van jaar tot jaar. We gaan er bij de zelfstandig ondernemers van

uit, dat hun winst even hard stijgt als de CAO-lonen. We houden dus geen rekening met de zeer variabele opbrengsten voor zelfstandig ondernemers door de coronacrisis.

De hier genoemde huishoudens zijn slechts voorbeelden, waarbij de situatie eenvoudig is gehouden. Zo wordt er, behalve met de hypotheekrenteaftrek (in geval van een eigen woning met hypotheek) en aftrekposten voor zelfstandigen (zelfstandigenaftrek, startersaftrek en de MKB winstvrijstelling), geen rekening gehouden met overige specifieke aftrekposten of bijtellingen.

Er wordt geen rekening gehouden met eigen vermogen, omdat de vermogenssituatie tussen huishoudens sterk verschilt.

Drie jaar is een lange periode. Voor sommige voorbeeldsituaties kan met grote zekerheid gesteld worden dat het huishouden na een periode van drie jaar niet meer tot dezelfde groep van huishoudens behoort. Daarom zijn sommige voorbeelden die we standaard wel presenteren, nu buiten beschouwing gelaten. Dit betreffen de voorbeelden met vervroegd gepensioneerden. De meesten van hen zullen namelijk over drie jaar de AOW-leeftijd bereikt hebben.

2.5 Meegenomen maatregelen

Het coalitieakkoord bevat veel onderwerpen. Daarvan heeft een beperkt aantal directe gevolgen voor de huishoudportemonnee. Een deel daarvan is niet gemakkelijk uit te drukken in geldbedragen en ook niet door te rekenen met statische koopkrachtplaatjes. De belangrijkste wijzigingen die zijn meegenomen in deze berekeningen zijn:

- Een gemiddelde loonstijging van 8,6 procent tussen 2022 en 2025
- Een gemiddelde prijsstijging van 7,8 procent tussen 2022 en 2025
- Alle trendmatige indexeringen van belastingschijven, uitkeringen, minimumloon e.d.

Sociale zekerheid

- extra verhoging minimumloon
- verhoging minimumuitkering door koppeling aan extra verhoging van het minimumloon
- Loongerelateerde uitkering wordt niet verhoogd met extra verhoging van minimumloon
- versnellen afbouw dubbele algemene heffingskorting in de bijstand
- AOW stijgt niet mee met de extra verhoging van het minimumloon
- verwachte beperkte indexaties van de aanvullende pensioenen
- vaststelling huurtoeslag op basis van forfaitaire huur van 608 euro in 2025
- verhogen eigen bijdrage voor de huurtoeslag met 2 euro per maand in 2024 en in 2025 met nog eens 2 euro.

Zorg

- bevriezing verplicht eigen risico
- verhoging van de zorgpremie, nominaal en inkomensafhankelijk
- corresponderende verhoging zorgtoeslag

Inkomen en arbeid

- doorzetten lagere aftrekbaarheid aftrekposten in hoogste schijf
- doorzetten verhogingen afschaffen wet-Hillen

- doorzetten afschaffen overdraagbare heffingskortingen
- extra verhoging arbeidskorting met maximaal 434 euro
- verhoging afbouwpercentage arbeidskorting van 5,6 procent naar 6,4 procent
- automatische verhoging grenzen in de arbeidskorting wordt door verhoging van het minimumloon teruggedraaid
- extra verhoging ouderenkorting met 376 euro
- versnelde afbouw zelfstandigenaftrek
- verlaging startpunt toptarief met ruim 700 euro
- eerste schijf box 1 is 37,07 procent in 2025
- extra verhogen algemene heffingskorting met 14 euro

Prijsveranderingen
Een aantal maatregelen zal leiden tot veranderingen in prijzen. Al deze veranderingen hebben hun weerslag in het geraamde inflatiepercentage voor de komende 3 jaar. Het gaat hierbij om de volgende plannen:

- verlaging eerstetariefschijf van elektriciteit
- verhoging belastingvermindering in de energiebelasting
- verhoging eerstetariefschijf van gas in de energiebelasting
- verhoging vliegbelasting
- verhoging accijns op sigaretten en rooktabak
- invoering verbruiksbelasting op alcoholvrije dranken, een minimumtarief in de bieraccijns

2.6 Niet meegenomen maatregelen

Sociale zekerheid
- verhoging vergoeding kinderopvang tot 95 procent (apart voorbeeld, zie 4.1).
- koppeling gewerkte uren in de kinderopvangtoeslag
- hogere vergoeding ouderschapsverlof
- verhoging leeftijd naar 27 voor kostendelersnorm
- verlaging leeftijd van 23 naar 21 voor huurtoeslag in 2024
- extra envelop voor armoedebestrijding
- effecten nieuw pensioenstelsel
- Halveren jonggehandicapten korting (apart voorbeeld).
- (Veranderingen in) gemeentelijke inkomensondersteuning
- niet meer mogen meerekenen van de servicekosten voor de huurtoeslag

Zorg
- vaste eigen bijdrage van 150 euro per diagnose-behandelcombinatie (dbc)
- verhoging eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp (Wmo) voor hoge inkomens of veranderingen in bijdragen voor andere vormen van zorg.

Inkomen en arbeid
- Verhoging onbelaste reiskostenvergoeding
- Afschaffen middelingsregeling in de inkomstenbelasting.
- afschaffen inkomensafhankelijke combinatiekorting voor nieuwe gevallen vanaf 2025.
- verhoging salarissen van docenten in het primair onderwijs
- intensivering budget voor verduurzaming eigen woningen
- herinvoering basisbeurs voor HBO-en WO-studenten

Vermogen en winst

- verhoging heffingsvrije vermogen box 3
- afschaffen schenkingsvrijstelling voor de eigen woning per 2024
- wijziging belasting over box 3-inkomen
- wijzigingen in box 2

3. Uitkomsten koopkracht 2022-2025

In de volgende tabellen staat weergegeven wat de koopkrachtverandering is van de voorbeeldhuishoudens. Vermeld is de cumulatieve koopkrachtverandering voor de periode 2022-2025 in procenten en in euro's per maand. Bedacht moet worden dat het hier gaat om een vergelijking van het gemiddelde maandinkomen in 2022 met het gemiddelde maandinkomen in 2025. De koopkrachtverandering in de tussenliggende jaren kan hier van afwijken.

Voorbeeld: een werkende alleenstaande met een bruto inkomen van 30.000 euro gaat er tussen 2022 en 2025 75 tot 100 euro per maand op vooruit. Dat is een stijging van 4 tot 4,5 procent van zijn of haar besteedbaar inkomen in 2022.

We bespreken de verschillende groepen apart. Per groep is een tabel opgenomen met de uitkomsten. In bijlage 1 staat de volledige tabel weergegeven.

Woonsituatie
In de voorbeeldhuishoudens is rekening gehouden met de woonlasten. Bij een laag inkomen is dat een bepaalde huur. De veranderingen in de huurtoeslag zorgen voor grote koopkrachteffecten. In paragraaf 4.2 gaan we hier dieper op in. In bijlage 2 is een tabel opgenomen met de koopkrachtverandering zonder woonlasten.

Werkenden
De meeste werkenden in loondienst gaan er in 2025 licht in koopkracht op vooruit. De verwachte loonstijging is iets hoger dan de verwachte prijsstijging. Daarnaast wordt de arbeidskorting verhoogd voor lage en middeninkomens. De arbeidskorting wordt voor hogere inkomens wel sneller afgebouwd. De koopkracht stijgt meer voor inkomens rond of net boven het minimumloon (20.000 tot 25.000 euro per jaar) dan voor hogere inkomens. Bij de voorbeeldhuishoudens met de hoogste inkomens is sprake van een koopkrachtdaling door zowel de snellere afbouw van de arbeidskorting als de verdere beperking van de hypotheekrenteaftrek.

Tweeverdieners profiteren uiteraard meer van de hogere arbeidskortingen dan eenverdieners. Dat verschil loopt af bij hogere inkomens door de sterkere afbouw van de arbeidskorting.

Huishoudens met kinderen
Over het algemeen hebben huishoudens met kinderen een kleinere koopkrachtverandering ten opzichte van vergelijkbare huishoudens zonder kinderen. Dit komt doordat de kinderbijslag iets achterblijft qua indexatie.

Voorbeeldhuishoudens met kinderen waarvan de minstverdienende partner minder verdient dan het minimumloon hebben nog wel te maken met een koopkrachtstijging, maar blijven wat achter bij voorbeeldhuishoudens met een wat hoger tweede inkomen. Bij deze voorbeeldhuishoudens heeft de minstverdienende partner recht op de inkomensafhankelijke combinatiekorting, maar door het lagere inkomen kunnen de heffingskortingen niet allemaal verzilverd worden. Deze verzilveringsproblematiek geldt ook voor werkende alleenstaande ouders met een laag inkomen. Zij zien hun koopkracht dan ook afnemen.

De verzilveringsproblematiek neemt toe tot 2025 en leidt daarom voor deze voorbeeldhuishoudens tot een lagere koopkrachtstijging of een koopkrachtdaling. Verzilveringsproblematiek is groter bij huishoudens die te maken hebben met aftrekposten, zoals hypotheekrenteaftrek of aftrek vanwege ziektekosten.

Tabel 1: Koopkrachtverandering 2022-2025 voor werkenden

huishouden	koopkrachtverandering (%)	koopkrachtverandering (€ p.m.)
Alleenstaand € 15000	25 tot 50 euro	2 tot 2,5%
Alleenstaand € 20000	100 tot 125 euro	5,5 tot 6%
Alleenstaand € 25000	125 tot 150 euro	6,5 tot 7%
Alleenstaand € 30000	75 tot 100 euro	4 tot 4,5%
Alleenstaand € 35000	25 tot 50 euro	1,5 tot 2%
Alleenstaand € 40000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Alleenstaand € 45000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Alleenstaand € 55000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Alleenstaand € 75000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar zonder kinderen eenverdiener € 45000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Eenouder 1 kind € 15000	-50 tot -25 euro	-1,5 tot -1%
Eenouder 1 kind € 30000	50 tot 75 euro	2 tot 2,5%
Eenouder 1 kind € 55000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Eenouder 2 kinderen € 17500	-25 tot 0 euro	-1 tot -0,5%
Eenouder 2 kinderen € 27500	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Eenouder 2 kinderen € 50000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 1 kind eenverdiener € 45000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen eenverdiener € 35000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 2 kinderen eenverdiener € 70000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar 3 kinderen eenverdiener € 45000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €25000 & € 12500	50 tot 75 euro	2 tot 2,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €30000 & € 15000	50 tot 75 euro	2 tot 2,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €30000 & € 25000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €35000 & € 35000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €45000 & € 15000	50 tot 75 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €45000 & € 25000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €45000 & € 35000	50 tot 75 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €65000 & € 25000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €70000 & € 15000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €70000 & € 45000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind tweeverdiener €30000 & € 20000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind tweeverdiener €35000 & € 30000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind tweeverdiener €45000 & € 10000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 1 kind tweeverdiener €45000 & € 20000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind tweeverdiener €45000 & € 35000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind tweeverdiener €70000 & € 10000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 1 kind tweeverdiener €70000 & € 20000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 1 kind tweeverdiener €75000 & € 45000	25 tot 50 euro	0 tot 0,5%

Paar 2 kinderen tweeverdiener €30000 & € 5000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €30000 & € 10000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €30000 & € 20000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €35000 & € 25000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €45000 & € 10000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €45000 & € 20000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €45000 & € 30000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €45000 & € 40000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €60000 & € 10000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €60000 & € 20000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €60000 & € 35000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €60000 & € 50000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €65000 & € 30000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €85000 & € 20000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €85000 & € 25000	-25 tot 0 euro	0 tot 0,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €85000 & € 40000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €90000 & € 7500	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €95000 & € 65000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €35000 & € 10000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €35000 & € 25000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €55000 & € 10000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €55000 & € 25000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €55000 & € 40000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €80000 & € 25000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €85000 & € 10000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €90000 & € 45000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%

Uitkeringsgerechtigden

De bovenminimale uitkeringen, zoals die voor werkloosheid en arbeidsongeschiktheid, zijn gekoppeld aan het minimumloon. Volgens het coalitieakkoord worden deze uitkeringen niet verhoogd met de extra 7,5 procent stijging van het minimumloon. Omdat deze huishoudens niet profiteren van de extra verhoging van de arbeidskorting, blijven zij in koopkracht achter op de werkenden, maar in de meeste gevallen nog wel in de plus.

Tabel 2: Koopkrachtverandering 2022-2025 voor uitkeringsgerechtigden

huishouden	koopkrachtverandering (%)	koopkrachtverandering (€ p.m.)
Alleenstaand € 20.000 uitkering	75 tot 100 euro	4,5 tot 5%
Alleenstaand € 25.000 uitkering	75 tot 100 euro	4 tot 4,5%
Paar zonder kinderen € 20.000 & € 7.500 beiden uitkering	50 tot 75 euro	3 tot 3,5%
Eenouder met 1 kind € 15.000 uitkering	-50 tot -25 euro	-2 tot -1,5%
Paar zonder kinderen werk en uitkering € 30000 & € 15000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen werk en uitkering € 45000 & € 15000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind werk en uitkering € 40000 & € 15000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen werk en uitkering € 35000 & € 10000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen werk en uitkering € 35000 & € 10000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Ouder paar pensioen en werk € 12500 & € 15000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%

Bijstandsgerechtigden
Alleenstaanden met een bijstandsuitkering gaan er 3,5 tot 4 procent op vooruit. Dat is 50 tot 75 euro per maand. Dit komt voor een belangrijk deel door de veranderingen in de huurtoeslag. Zonder deze veranderingen stijgt de koopkracht met 1 tot 1,5 procent. In 4.2 wordt dieper ingegaan op de veranderingen in de huurtoeslag.

Alleenstaande ouders met 2 kinderen gaan er -1,5 tot -1 procent op achteruit. Naast de veranderingen in de huurtoeslag, komt dit doordat de kinderbijslag minder hard stijgt dan de bijstandsuitkering. Het kindgebonden budget blijft volgens de raming op dit moment ook wat achter. Dit verandert mogelijk nog als er rekening wordt gehouden met de doorwerking van de hogere inflatie op deze regeling. De relatief geringe stijging van het kindgebonden budget en de kinderbijslag heeft een kleiner effect voor het voorbeeldhuishouden met 1 kind, waardoor de koopkrachtverandering iets positiever is, en vergelijkbaar aan het paar met 2 kinderen.

Tabel 3: Koopkrachtverandering 2022-2025 voor bijstandsgerechtigden

huishouden	koopkrachtverandering (%)	koopkrachtverandering (€ p.m.)
Alleenstaand bijstand	50 tot 75 euro	3,5 tot 4%
Eenouder 1 kind bijstand	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Eenouder 2 kinderen bijstand	-50 tot -25 euro	-1,5 tot -1%
Paar met 2 kinderen bijstand	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%

Gepensioneerden
De koopkracht voor de gepensioneerde voorbeeldhuishoudens met alleen een AOW-uitkering stijgt 0 tot 0,5 procent. Dat is 0 tot 25 euro per maand. Ook hier zien we weer een effect van de veranderingen in de huurtoeslag. Zonder deze veranderingen daalt de koopkracht tot -0,5 procent.
Met een klein aanvullend pensioen, tot 2.500 euro, daalt de koopkracht tot 0,5 procent. Vanaf een aanvullend pensioen van 5.000 euro stijgt de koopkracht met 0,5 tot 2 procent, om bij een aanvullend pensioen vanaf 15.000 euro weer te dalen tot -2,5 procent, oftewel 50 tot 75 euro per maand voor een alleenstaande met een aanvullend pensioen van 30.000 euro.

Tabel 4: Koopkrachtverandering 2022-2025 voor gepensioneerden

huishouden	koopkrachtverandering (%)	koopkrachtverandering (€ p.m.)
Alleenstaand AOW + € 0	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Alleenstaand AOW + € 1250	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Alleenstaand AOW + € 2500	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Alleenstaand AOW + € 5000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Alleenstaand AOW + € 10000	25 tot 50 euro	1,5 tot 2%
Alleenstaand AOW + € 15000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Alleenstaand AOW + € 30000	-75 tot -50 euro	-2,5 tot -2%
Paar AOW + € 0 & AOW + € 0	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar AOW + € 2500 & AOW + € 0	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar AOW + € 5000 & AOW + € 0	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar AOW + € 7500 & AOW + € 0	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%

Paar AOW + € 10000 & AOW + € 0	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar AOW + € 15000 & AOW + € 0	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar AOW + € 5000 & AOW + € 2500	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar AOW + € 7500 & AOW + € 5000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar AOW + € 15000 & AOW + € 2500	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar AOW + € 17500 & AOW + € 7500	-50 tot -25 euro	-1,5 tot -1%
Paar AOW + € 35000 & AOW + € 2500	-100 tot -75 euro	-2,5 tot -2%
Paar AOW + € 35000 & AOW + € 10000	-100 tot -75 euro	-2 tot -1,5%

Huishoudens boven de AOW-leeftijd profiteren niet direct van de extra verhoging van het minimumloon van 7,5 procent. De ontwikkeling van de AOW is weliswaar gekoppeld aan de ontwikkeling van het minimumloon, maar deze koppeling wordt losgelaten als het gaat om de extra verhoging van het minimumloon. Daar komt bij dat de aanvullende pensioenen de komende vier jaar naar verwachting gering stijgen (ongeveer 0,9 procent per jaar). Hoe groter het aandeel van het aanvullend pensioen is in het totale inkomen van deze huishoudens, hoe groter de uiteindelijke koopkrachtdaling.
Om de koopkracht van gepensioneerden op peil te houden nu de AOW in de plannen niet meestijgt met de extra verhoging van het minimumloon, is in het coalitieakkoord een compensatiemaatregel opgenomen om de ouderenkorting te verhogen. Uit de doorrekeningen blijkt dat huishoudens met alleen AOW of met een klein aanvullend pensioen de heffingskortingen niet kunnen verzilveren. Zij hebben recht op een hoger bedrag aan heffingskortingen dan de belasting die ze betalen. Dit gegeven is in 2022 al aanwezig en wordt in 2025 zo'n 30 euro per maand per persoon groter. In paragraaf 4.5 wordt dieper ingegaan op de effecten van het gedeeltelijk loslaten van de koppeling gecombineerd met de voorgenomen verhoging van de ouderenkorting.

Zelfstandigen
In het coalitieakkoord is een vermindering van de zelfstandigenaftrek opgenomen met 650 euro per jaar tot 1.200 euro in 2030. Op die manier hoopt het kabinet dat het verschil tussen zelfstandigen en werkenden in loondienst verkleind wordt. Zelfstandigen worden gedurende de kabinetsperiode gecompenseerd door een hogere arbeidskorting. Uit de doorrekening blijkt dat veel voorbeeldhuishoudens met zelfstandigen er in de periode 2022-2025 op achteruit gaan. De compensatie via de verhoging van de arbeidskorting dekt dus niet volledig de verlaging van de zelfstandigenaftrek.

De koopkrachtverandering varieert van +0 tot 0,5 procent voor een alleenstaande met een inkomen van 12.500 euro tot -3 tot -2,5 procent voor paren waarvan beide partners als zelfstandige werken met een inkomen van ongeveer 45.000 euro voor de meestverdienende partner en 15.000 euro voor de minstverdienende.

In 2025 is de zelfstandigenaftrek 1.950 euro per persoon lager dan in 2022. De arbeidskorting is voor alle voorbeeldhuishoudens gestegen, maar onvoldoende om de verminderde zelfstandigenaftrek te compenseren. Voor de voorbeeldhuishoudens waarbij een iemand werkzaam is als zelfstandige is de compensatie maandelijks tussen de 30 en 50 euro te laag. Voor paren waarbij beide partners werkzaam zijn als zelfstandige is de compensatie zo'n 70 tot 80 euro per maand te laag. Sommige voorbeeldhuishoudens met een laag inkomen hebben te maken met verzilveringsproblematiek waardoor een hogere arbeidskorting niet volledig verzilverd kan worden. Dit probleem is in 2025 over het algemeen kleiner dan in 2022.

Tabel 5: Koopkrachtverandering 2022-2025 voor zelfstandigen

huishouden	koopkrachtverandering (%)	koopkrachtverandering (€ p.m.)
alleenstaand zelfstandig € 12500	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
alleenstaand zelfstandig € 25000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
alleenstaand zelfstandig € 40000	-75 tot -50 euro	-2,5 tot -2%
alleenstaand zelfstandig € 65000	-100 tot -75 euro	-2 tot -1,5%
eenoudergezin 1 kind zelfstandig € 25000	-75 tot -50 euro	-2,5 tot -2%
eenoudergezin 2 kinderen zelfstandig € 20.000	-25 tot 0 euro	-1 tot -0,5%
paar zonder kinderen beide zelfstandig € 55000 & € 40000	-150 tot -125 euro	-2 tot -1,5%
paar 1 kind beide zelfstandig € 40000 & € 15000	-125 tot -100 euro	-2,5 tot -2%
paar 2 kinderen beide zelfstandig € 65000 & € 45000	-175 tot -150 euro	-2 tot -1,5%
paar 3 kinderen beide zelfstandig € 45000 & € 15000	-150 tot -125 euro	-3 tot -2,5%
paar zonder kinderen zelfstandig en werk € 30000 & € 15000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
paar zonder kinderen zelfstandig en werk € 35000 & € 70000	-75 tot -50 euro	-1 tot -0,5%
paar 1 kind zelfstandig en werk € 12500 & € 30000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
paar 1 kind zelfstandig en werk € 35000 & € 70000	-75 tot -50 euro	-1 tot -0,5%
paar 2 kinderen zelfstandig en werk € 15000 & € 35000	-100 tot -75 euro	-2 tot -1,5%
paar 2 kinderen zelfstandig en werk € 35000 & € 75000	-75 tot -50 euro	-1 tot -0,5%
paar 3 kinderen zelfstandig en werk € 20000 & € 50000	-100 tot -75 euro	-2 tot -1,5%

4. Aanvullende analyses

In dit hoofdstuk geven we enig inzicht in effecten wanneer een individueel huishouden van de standaardsituatie afwijkt en te maken krijgt met een specifieke maatregel uit het coalitieakkoord. We kijken naar het effect van veranderingen in de kinderopvang (paragraaf 4.1), de huurtoeslag (4.2), het minimumloon (4.3), de jonggehandicaptenkorting (4.4) en de verzilveringsproblematiek bij AOW'ers (4.5).

4.1 Veranderingen in de kosten van kinderopvang

In het coalitieakkoord is opgenomen dat de vergoeding van de kinderopvang voor werkende ouders voor kinderen tot 12 jaar verhoogd wordt tot 95 procent. De toeslag wordt straks direct uitgekeerd aan kinderopvanginstellingen, zodat ouders niet meer worden geconfronteerd met grote terugvorderingen.

Op dit moment is de kinderopvangtoeslag inkomensafhankelijk en wordt bij het minimumloon voor 96 procent vergoed en loopt af tot 33,3 procent voor het eerste kind bij een inkomen vanaf ruim 126 duizend euro. Voor het tweede kind wordt minimaal 67,6 procent vergoed.

Voorbeelden
Hierna zijn de effecten van de verandering uitgewerkt voor twee voorbeelden.

Tabel 6: Alleenstaande ouder met een inkomen van € 30.000 met 2 jonge kinderen. Maandbedragen.

	Huidige kinderopvangtoeslag	Kinderopvangtoeslag naar 95%
Kosten kinderopvang	914	914
Kinderopvangtoeslag	865	868
Eigen betaling	49	46

Stel het oudste kind gaat 2 dagdelen per week naar de buitenschoolse opvang en het jongste kind gaat 2 dagen per week naar de dagopvang. De kosten voor de kinderopvang bedragen dan 914 euro per maand:

- 32 uur bso per maand à 7,31 euro (maximum uurtarief) is 234 euro;
- 80 uur dagopvang per maand à 8,50 is 680 euro.

Door de kinderopvangtoeslag wordt bij dit inkomen voor het "eerste kind" (het jongste kind) 95,4 procent van de kosten vergoed en voor het "tweede kind" 94,4 procent. De kinderopvangtoeslag bedraagt in totaal 865 euro:

- 680 euro keer 94,4 procent is 642 euro;
- 234 euro keer 95,4 procent is 223 euro.

De eigen betaling voor de kinderopvang is dus 49 euro (914 min 865).

Als het percentage voor de kinderopvangtoeslag wordt verhoogd naar 95 procent, dan bedraagt de kinderopvangtoeslag in totaal 868 euro (914 keer 95 procent).
De eigen betaling bedraagt dan 46 euro. Het huishouden in dit voorbeeld gaat dus 3 euro per maand minder betalen.

Tabel 7: Paar, tweeverdiener, met een inkomen van € 60.000 en € 30.000 met 2 jonge kinderen. Maandbedragen.

	Huidige kinderopvangtoeslag	Kinderopvangtoeslag naar 95%
Kosten kinderopvang	914	914
Kinderopvangtoeslag	635	868
Eigen betaling	279	46

De kosten voor de kinderopvang zijn gelijk aan het eerste voorbeeld, namelijk 914 euro per maand.

Door de kinderopvangtoeslag wordt bij dit inkomen voor het "eerste kind" (het jongste kind) 62,5 procent van de kosten vergoed en voor het "tweede kind" 89,8 procent. De kinderopvangtoeslag bedraagt in totaal 635 euro:

- 680 euro keer 62,5 procent is 425 euro;
- 234 euro keer 89,8 procent is 210 euro.

De eigen betaling voor de kinderopvang is dus 279 euro (914 min 635).

Als het percentage voor de kinderopvangtoeslag wordt verhoogd naar 95 procent, dan bedraagt de kinderopvangtoeslag in totaal 868 euro (914 keer 95%).
De eigen betaling bedraagt dan 46 euro. Het huishouden in dit voorbeeld gaat dus 233 euro per maand minder betalen.

Effecten
Voor huishoudens met een laag inkomen maakt de verhoging van de kinderopvangtoeslag tot 95 procent financieel gezien niet veel uit. Wel lijkt het er op dat de administratieve belasting voor huishoudens verkleind wordt. Voor huishoudens met een hoger inkomen is de nieuwe regeling financieel wel gunstiger.

Deze financiële vooruitgang wordt vanaf 2025 gedeeltelijk afgeroomd door het afschaffen van de inkomensafhankelijke combinatiekorting voor nieuwe gevallen. De combinatiekorting bedraagt 2.534 euro in 2022 (211 euro per maand.)

4.2 Veranderingen in de huurtoeslag

In het coalitieakkoord staat dat de huurtoeslag hervormd en vereenvoudigd wordt.
Dit wordt gedaan door over te stappen naar een systeem van normhuren op basis van inkomen. In dit systeem wordt niet meer uitgegaan van de werkelijke huur die een huishouden betaalt, maar van een fictieve huur van 608 euro in 2025.

Dat betekent dat huishoudens met een lagere huur dan 608 euro in 2025 meer huurtoeslag gaan krijgen en huishoudens met een hogere huur dan 608 euro juist minder. Wel kan er straks nog huurtoeslag ontvangen worden als de huur hoger is dan de huidige maximale huurgrens. Hierbij geldt tevens dat servicekosten niet meer voor huurtoeslag in aanmerking komen. Bepaalde servicekosten kunnen nu nog meegeteld worden tot 48 euro per maand. Als huishoudens een deel van de servicekosten niet meer vergoed krijgen via de huurtoeslag, moeten zij meer zelf gaan betalen.

Invoering van een dergelijke fictieve huur kan grote gevolgen hebben voor de koopkracht van huurders.

De standaardvoorbeelden bevatten woonsituaties die passend zijn bij inkomen en huishoudsamenstelling. Alleenstaande huurders hebben kleinere woningen met lagere huren en gaan er in het nieuwe stelsel op vooruit, terwijl grotere huishoudens in een huurwoning er over het algemeen op achteruit gaan.

Ter illustratie geven we twee voorbeelden van gelijke huishoudens, waarvan één lage huur en één hoge huur. Te zien is dat de huurtoeslag flink stijgt wanneer de werkelijke huur duidelijk onder de forfaitaire huur ligt. Ligt de werkelijke huur daar duidelijk boven, dan stijgt het bedrag aan huurtoeslag nauwelijks, of daalt zelfs. Dit terwijl de huren zelf naar verwachting wel stijgen. In bijlage 1 staan de koopkrachteffecten van de standaardhuishoudens, waarbij de woonlasten buiten beschouwing zijn gelaten.

Tabel 8: Koopkrachteffecten alleenstaande met een bruto inkomen van € 25.000 . Maandbedragen.

	Huur 400 euro	Huur 750 euro
Koopkrachteffect in euro's	(+ 200 tot + 225 euro)	(25 tot +50 euro)
Koopkrachteffect in %	(+ 10,5 tot 11%)	(+ 2 tot 2,5%)

Tabel 9: Koopkrachteffecten paar 2 kinderen, alleenverdiener met een bruto inkomen van € 30.000 . Maandbedragen.

	Huur 450 euro	Huur 750 euro
Koopkrachteffect in euro's	(+ 125 tot + 150 euro)	(-75 tot -50 euro)
Koopkrachteffect in %	(+ 5 tot 5,5%)	(-2 tot -1,5%)

4.3 Huishouden met minimumloon

In het coalitieakkoord staat dat het minimumloon extra met 7,5 procent wordt verhoogd. Dit is bovenop de standaard-koppeling aan de gemiddelde CAO-loonstijging. Omdat geen van de 117 standaardhuishoudens precies het minimumloon verdient, geven we hier een extra voorbeeld.

Voor een alleenstaande die het fulltime minimumloon verdient, stijgt het bruto inkomen met 310 tot 320 per maand. Hierdoor valt de inkomstenbelasting hoger uit, wat enigszins gedempt wordt door de stijging van de arbeidskorting. Het netto inkomen stijgt met 250 tot 270 euro per maand.

De zorgpremie stijgt met 15 tot 25 euro per maand. Maar doordat de maximale zorgtoeslag stijgt met 10 tot 15 euro per maand, wordt bij dit inkomen een deel van die stijging opgevangen. De overige uitgaven stijgen met 130 tot 140 euro per maand.
De koopkracht stijgt hierdoor met 160 tot 170 euro per maand, ofwel 7 tot 7,5 procent.

Tabel 10: Koopkrachtverandering 2022-2025 voor alleenstaande met minimumloon

Bruto inkomen	+ 310 tot 320
netto inkomen	+ 250 tot 270
zorgtoeslag	+ 10 tot 15
besteedbaar inkomen	+ 270 tot 280
uitgaven (inflatie)	+120 tot 130
zorgpremie	+ 15 tot 25
koopkrachtverandering	+ 120 tot 130
Koopkrachtverandering (%)	+ 7 tot 7,5%

Naast deze extra stijging, wordt het minimumloon geijkt op een 36-urige werkweek in plaats van op een 40-urige werkweek. Dat betekent, dat mensen die nu 40 uur werken voor het minimumloon, een stijging van hun bruto inkomen zien. Voor mensen die nu 36 uur of minder werken, verandert er niets.

4.4 Huishouden met een Wajong-uitkering

Volgens het coalitieakkoord worden de minimale uitkeringen, zoals de Wajong-uitkering, gekoppeld aan het minimumloon, inclusief de 7,5 procent extra verhoging. Wel is er het plan om de jonggehandicaptenkorting te halveren. Die bedraagt in 2022 771 euro en wordt in 2025 415 euro. Een daling van 30 euro per maand.

Een jonggehandicapte met een inkomen ter hoogte van het minimumloon gaat er daardoor niet zoveel op vooruit als iemand van wie het hele inkomen uit arbeid verkregen wordt (zie tabel 10). Doordat het netto inkomen 30 euro per maand daalt, stijgt de koopkracht niet met 7 tot 7,5 procent, maar met 4,5 tot 5 procent.

4.5 Huishouden met een AOW-uitkering

Het minimumloon wordt met een extra percentage van 7,5 procent verhoogd. In het coalitieakkoord is opgenomen dat de netto-netto koppeling van deze extra verhoging voor de AOW wordt losgelaten. Door de automatische koppeling met de gemiddelde CAO-loonsverhoging zal de AOW-uitkering in 2025 rond de 8 procent hoger liggen dan in 2022. Om deze verminderde stijging ten opzichte van het minimumloon te compenseren zal de ouderenkorting extra verhoogd worden. Dit kan mogelijk leiden tot (extra) verzilveringsproblematiek, omdat huishoudens met een AOW-uitkering niet altijd de mogelijkheid hebben om alle heffingskortingen te verzilveren.

In de tabel hieronder is de verzilveringsproblematiek opgenomen voor de voorbeeldhuishoudens voor AOW-gerechtigden. De bedragen zijn afgerond op 5 euro.

Tabel 11: Verzilveringsproblematiek gepensioneerden 2022 en 2025 (netto bedragen in euro's per maand)

	Partner 1 2022	Partner 1 2025	Partner 2 2022	Partner 2 2025
Alleenstaand AOW + € 0	40	70	-	-
Alleenstaand AOW + € 1250	20	50	-	-
Alleenstaand AOW + € 2500	0	25	-	-
Alleenstaand AOW + € 5000	0	0	-	-
Alleenstaand AOW + € 10000	0	0	-	-
Alleenstaand AOW + € 15000	0	0	-	-
Alleenstaand AOW + € 30000	0	0	-	-
Paar AOW + € 0 & AOW + € 0	90	120	90	120
Paar AOW + € 2500 & AOW + € 0	50	80	90	120
Paar AOW + € 5000 & AOW + € 0	10	40	90	120
Paar AOW + € 7500 & AOW + € 0	0	0	90	120
Paar AOW + € 10000 & AOW + € 0	0	0	90	120
Paar AOW + € 15000 & AOW + € 0	0	0	90	120
Paar AOW + € 5000 & AOW + € 2500	10	40	50	80
Paar AOW + € 7500 & AOW + € 5000	0	10	10	40
Paar AOW + € 15000 & AOW + € 2500	0	0	50	80
Paar AOW + € 17500 & AOW + € 7500	0	0	0	0
Paar AOW + € 35000 & AOW + € 2500	0	0	50	80
Paar AOW + € 35000 & AOW + € 10000	0	0	0	0

Uit de doorrekeningen blijkt dat de lagere inkomensgroepen niet of in mindere mate profiteren van de hogere ouderenkorting als compensatie voor de ontkoppeling van de AOW. Dit zijn huishoudens die al geen tot weinig belasting betalen en waar in 2022 ook al sprake is van een verzilveringsprobleem. Uit tabel 11 blijkt dat bij alleenstaanden met alleen AOW het verzilveringsprobleem in 2025 ongeveer 30 euro per maand hoger is dan in 2022. Bij paren met alleen AOW is het probleem groter, omdat het dan bij beide partners speelt. Ook bij de voorbeeldhuishoudens met een klein aanvullend pensioen is sprake van een toename van de verzilveringsproblematiek. Daarnaast kan de alleenstaande met AOW en een aanvullend pensioen van 2.500 euro in 2025 maandelijks rond de 25 euro aan heffingskortingen niet verzilveren. In 2022 was de verzilveringsproblematiek voor dit voorbeeldhuishouden afwezig. Ook het paar met aanvullende pensioenen van 7.500 euro en 5.000 euro ziet in 2025 een verzilveringsprobleem ontstaan bij de meestverdienende partner.

Bijlage 1 | Koopkrachtverandering inclusief woonlasten

Koopkrachtveranderingen 2022-2025, inclusief woonlasten

huishouden	koopkrachtverandering (%)	koopkrachtverandering (€ p.m.)
Alleenstaand bijstand	50 tot 75 euro	3,5 tot 4%
Eenouder 1 kind bijstand	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Eenouder 2 kinderen bijstand	-50 tot -25 euro	-1,5 tot -1%
Paar met 2 kinderen bijstand	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Alleenstaand € 20.000 uitkering	75 tot 100 euro	4,5 tot 5%
Alleenstaand € 25.000 uitkering	75 tot 100 euro	4 tot 4,5%
Paar zonder kinderen € 20.000 & € 7.500 beiden uitkering	50 tot 75 euro	3 tot 3,5%
Eenouder met 1 kind € 15.000 uitkering	-50 tot -25 euro	-2 tot -1,5%
Alleenstaand AOW + € 0	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Alleenstaand AOW + € 1250	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Alleenstaand AOW + € 2500	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Alleenstaand AOW + € 5000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Alleenstaand AOW + € 10000	25 tot 50 euro	1,5 tot 2%
Alleenstaand AOW + € 15000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Alleenstaand AOW + € 30000	-75 tot -50 euro	-2,5 tot -2%
Paar AOW + € 0 & AOW + € 0	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar AOW + € 2500 & AOW + € 0	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar AOW + € 5000 & AOW + € 0	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar AOW + € 7500 & AOW + € 0	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Paar AOW + € 10000 & AOW + € 0	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar AOW + € 15000 & AOW + € 0	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar AOW + € 5000 & AOW + € 2500	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar AOW + € 7500 & AOW + € 5000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar AOW + € 15000 & AOW + € 2500	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar AOW + € 17500 & AOW + € 7500	-50 tot -25 euro	-1,5 tot -1%
Paar AOW + € 35000 & AOW + € 2500	-100 tot -75 euro	-2,5 tot -2%
Paar AOW + € 35000 & AOW + € 10000	-100 tot -75 euro	-2 tot -1,5%
Alleenstaand € 15000	25 tot 50 euro	2 tot 2,5%
Alleenstaand € 20000	100 tot 125 euro	5,5 tot 6%
Alleenstaand € 25000	125 tot 150 euro	6,5 tot 7%
Alleenstaand € 30000	75 tot 100 euro	4 tot 4,5%
Alleenstaand € 35000	25 tot 50 euro	1,5 tot 2%
Alleenstaand € 40000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Alleenstaand € 45000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Alleenstaand € 55000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Alleenstaand € 75000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar zonder kinderen eenverdiener € 45000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Eenouder 1 kind € 15000	-50 tot -25 euro	-1,5 tot -1%

Eenouder 1 kind € 30000	50 tot 75 euro	2 tot 2,5%
Eenouder 1 kind € 55000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Eenouder 2 kinderen € 17500	-25 tot 0 euro	-1 tot -0,5%
Eenouder 2 kinderen € 27500	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Eenouder 2 kinderen € 50000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 1 kind eenverdiener € 45000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen eenverdiener € 35000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 2 kinderen eenverdiener € 70000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar 3 kinderen eenverdiener € 45000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €25000 & € 12500	50 tot 75 euro	2 tot 2,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €30000 & € 15000	50 tot 75 euro	2 tot 2,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €30000 & € 25000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €35000 & € 35000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €45000 & € 15000	50 tot 75 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €45000 & € 25000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €45000 & € 35000	50 tot 75 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €65000 & € 25000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €70000 & € 15000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €70000 & € 45000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind tweeverdiener €30000 & € 20000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind tweeverdiener €35000 & € 30000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind tweeverdiener €45000 & € 10000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 1 kind tweeverdiener €45000 & € 20000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind tweeverdiener €45000 & € 35000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind tweeverdiener €70000 & € 10000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 1 kind tweeverdiener €70000 & € 20000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 1 kind tweeverdiener €75000 & € 45000	25 tot 50 euro	0 tot 0,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €30000 & € 5000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €30000 & € 10000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €30000 & € 20000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €35000 & € 25000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €45000 & € 10000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €45000 & € 20000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €45000 & € 30000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €45000 & € 40000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €60000 & € 10000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €60000 & € 20000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €60000 & € 35000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €60000 & € 50000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €65000 & € 30000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €85000 & € 20000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €85000 & € 25000	-25 tot 0 euro	0 tot 0,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €85000 & € 40000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €90000 & € 7500	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €95000 & € 65000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €35000 & € 10000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €35000 & € 25000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%

Paar 3 kinderen tweeverdiener €55000 & € 10000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €55000 & € 25000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €55000 & € 40000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €80000 & € 25000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €85000 & € 10000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €90000 & € 45000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar zonder kinderen werk en uitkering € 30000 & € 15000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen werk en uitkering € 45000 & € 15000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind werk en uitkering € 40000 & € 15000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen werk en uitkering € 35000 & € 10000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen werk en uitkering € 35000 & € 10000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Ouder paar pensioen en werk € 12500 & € 15000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
alleenstaand zelfstandig € 12500	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
alleenstaand zelfstandig € 25000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
alleenstaand zelfstandig € 40000	-75 tot -50 euro	-2,5 tot -2%
alleenstaand zelfstandig € 65000	-100 tot -75 euro	-2 tot -1,5%
eenoudergezin 1 kind zelfstandig € 25000	-75 tot -50 euro	-2,5 tot -2%
eenoudergezin 2 kinderen zelfstandig € 20.000	-25 tot 0 euro	-1 tot -0,5%
paar zonder kinderen beide zelfstandig € 55000 & € 40000	-150 tot -125 euro	-2 tot -1,5%
paar 1 kind beide zelfstandig € 40000 & € 15000	-125 tot -100 euro	-2,5 tot -2%
paar 2 kinderen beide zelfstandig € 65000 & € 45000	-175 tot -150 euro	-2 tot -1,5%
paar 3 kinderen beide zelfstandig € 45000 & € 15000	-150 tot -125 euro	-3 tot -2,5%
paar zonder kinderen zelfstandig en werk € 30000 & € 15000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
paar zonder kinderen zelfstandig en werk € 35000 & € 70000	-75 tot -50 euro	-1 tot -0,5%
paar 1 kind zelfstandig en werk € 12500 & € 30000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
paar 1 kind zelfstandig en werk € 35000 & € 70000	-75 tot -50 euro	-1 tot -0,5%
paar 2 kinderen zelfstandig en werk € 15000 & € 35000	-100 tot -75 euro	-2 tot -1,5%
paar 2 kinderen zelfstandig en werk € 35000 & € 75000	-75 tot -50 euro	-1 tot -0,5%
paar 3 kinderen zelfstandig en werk € 20000 & € 50000	-100 tot -75 euro	-2 tot -1,5%

Bijlage 2 | Koopkrachtverandering exclusief woonlasten

Koopkrachtveranderingen 2022-2025, exclusief woonlasten

huishouden	koopkrachtverandering (%)	koopkrachtverandering (€ p.m.)
Alleenstaand bijstand	0 tot 25 euro	1 tot 1,5%
Eenouder 1 kind bijstand	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Eenouder 2 kinderen bijstand	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar met 2 kinderen bijstand	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Alleenstaand € 20.000 uitkering	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Alleenstaand € 25.000 uitkering	0 tot 25 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen € 20.000 & € 7.500 beiden uitkering	0 tot 25 euro	1 tot 1,5%
Eenouder met 1 kind € 15.000 uitkering	-25 tot 0 euro	-1 tot -0,5%
Alleenstaand AOW + € 0	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Alleenstaand AOW + € 1250	-25 tot 0 euro	-1 tot -0,5%
Alleenstaand AOW + € 2500	-25 tot 0 euro	-1 tot -0,5%
Alleenstaand AOW + € 5000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Alleenstaand AOW + € 10000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Alleenstaand AOW + € 15000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Alleenstaand AOW + € 30000	-75 tot -50 euro	-2,5 tot -2%
Paar AOW + € 0 & AOW + € 0	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar AOW + € 2500 & AOW + € 0	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar AOW + € 5000 & AOW + € 0	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar AOW + € 7500 & AOW + € 0	0 tot 25euro	0,5 tot 1%
Paar AOW + € 10000 & AOW + € 0	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar AOW + € 15000 & AOW + € 0	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar AOW + € 5000 & AOW + € 2500	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar AOW + € 7500 & AOW + € 5000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar AOW + € 15000 & AOW + € 2500	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
Paar AOW + € 17500 & AOW + € 7500	-50 tot -25 euro	-1,5 tot -1%
Paar AOW + € 35000 & AOW + € 2500	-100 tot -75 euro	-2,5 tot -2%
Paar AOW + € 35000 & AOW + € 10000	-100 tot -75 euro	-2 tot -1,5%
Alleenstaand € 15000	25 tot 50 euro	2 tot 2,5%
Alleenstaand € 20000	25 tot 50 euro	1,5 tot 2%
Alleenstaand € 25000	25 tot 50 euro	2,5 tot 3%
Alleenstaand € 30000	50 tot 75 euro	2 tot 2,5%
Alleenstaand € 35000	25 tot 50 euro	1,5 tot 2%
Alleenstaand € 40000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Alleenstaand € 45000	25 tot 25 euro	1 tot 1,5%
Alleenstaand € 55000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Alleenstaand € 75000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar zonder kinderen eenverdiener € 45000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Eenouder 1 kind € 15000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%

Eenouder 1 kind € 30000	25 tot 50 euro	1,5 tot 2%
Eenouder 1 kind € 55000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Eenouder 2 kinderen € 17500	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Eenouder 2 kinderen € 27500	25 tot 50 euro	1,5 tot 2%
Eenouder 2 kinderen € 50000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind eenverdiener € 45000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen eenverdiener € 35000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen eenverdiener € 70000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 3 kinderen eenverdiener € 45000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €25000 & € 12500	75 tot 100 euro	2,5 tot 3%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €30000 & € 15000	50 tot 75 euro	1,5 tot 2%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €30000 & € 25000	50 tot 75 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €35000 & € 35000	50 tot 75 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €45000 & € 15000	50 tot 75 euro	1,5 tot 2%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €45000 & € 25000	50 tot 75 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €45000 & € 35000	50 tot 75 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €65000 & € 25000	50 tot 75 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €70000 & € 15000	50 tot 75 euro	1 tot 1,5%
Paar zonder kinderen tweeverdiener €70000 & € 45000	50 tot 75 euro	1 tot 1,5%
Paar 1 kind tweeverdiener €30000 & € 20000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind tweeverdiener €35000 & € 30000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Paar 1 kind tweeverdiener €45000 & € 10000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind tweeverdiener €45000 & € 20000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind tweeverdiener €45000 & € 35000	50 tot 75 euro	1 tot 1,5%
Paar 1 kind tweeverdiener €70000 & € 10000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind tweeverdiener €70000 & € 20000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind tweeverdiener €75000 & € 45000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €30000 & € 5000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €30000 & € 10000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €30000 & € 20000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €35000 & € 25000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €45000 & € 10000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €45000 & € 20000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €45000 & € 30000	50 tot 75 euro	1 tot 1,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €45000 & € 40000	50 tot 75 euro	1 tot 1,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €60000 & € 10000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €60000 & € 20000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €60000 & € 35000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €60000 & € 50000	50 tot 75 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €65000 & € 30000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €85000 & € 20000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €85000 & € 25000	25 tot 50 euro	0 tot 0,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €85000 & € 40000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €90000 & € 7500	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 2 kinderen tweeverdiener €95000 & € 65000	25 tot 50 euro	0 tot 0,5%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €35000 & € 10000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €35000 & € 25000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%

Paar 3 kinderen tweeverdiener €55000 & € 10000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €55000 & € 25000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €55000 & € 40000	50 tot 75 euro	0,5 tot 1%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €80000 & € 25000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €85000 & € 10000	0 tot 25 euro	0 tot 0,5%
Paar 3 kinderen tweeverdiener €90000 & € 45000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar zonder kinderen werk en uitkering € 30000 & € 15000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar zonder kinderen werk en uitkering € 45000 & € 15000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 1 kind werk en uitkering € 40000 & € 15000	25 tot 50 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen werk en uitkering € 35000 & € 10000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Paar 2 kinderen werk en uitkering € 35000 & € 10000	0 tot 25 euro	0,5 tot 1%
Ouder paar pensioen en werk € 12500 & € 15000	25 tot 50 euro	1 tot 1,5%
alleenstaand zelfstandig € 12500	-25 tot 0 euro	-1 tot -0,5%
alleenstaand zelfstandig € 25000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
alleenstaand zelfstandig € 40000	-75 tot -50 euro	-2,5 tot -2%
alleenstaand zelfstandig € 65000	-75 tot -50 euro	-2 tot -1,5%
eenoudergezin 1 kind zelfstandig € 25000	-25 tot 0 euro	-0,5 tot 0%
eenoudergezin 2 kinderen zelfstandig € 20.000	-25 tot 0 euro	-1 tot -0,5%
paar zonder kinderen beide zelfstandig € 55000 & € 40000	-125 tot -100 euro	-2 tot -1,5%
paar 1 kind beide zelfstandig € 40000 & € 15000	-100 tot -75 euro	-2,5 tot -2%
paar 2 kinderen beide zelfstandig € 65000 & € 45000	-150 tot -125 euro	-2 tot -1,5%
paar 3 kinderen beide zelfstandig € 45000 & € 15000	-125 tot -100 euro	-2,5 tot -2%
paar zonder kinderen zelfstandig en werk € 30000 & € 15000	-50 tot -25 euro	-1 tot -0,5%
paar zonder kinderen zelfstandig en werk € 35000 & € 70000	-75 tot -50 euro	-1 tot -0,5%
paar 1 kind zelfstandig en werk € 12500 & € 30000	-75 tot -50 euro	-2 tot -1,5%
paar 1 kind zelfstandig en werk € 35000 & € 70000	-75 tot -50 euro	-1 tot -0,5%
paar 2 kinderen zelfstandig en werk € 15000 & € 35000	-75 tot -50 euro	-2 tot -1,5%
paar 2 kinderen zelfstandig en werk € 35000 & € 75000	-75 tot -50 euro	-1 tot -0,5%
paar 3 kinderen zelfstandig en werk € 20000 & € 50000	-125 tot -100 euro	-1,5 tot -1%